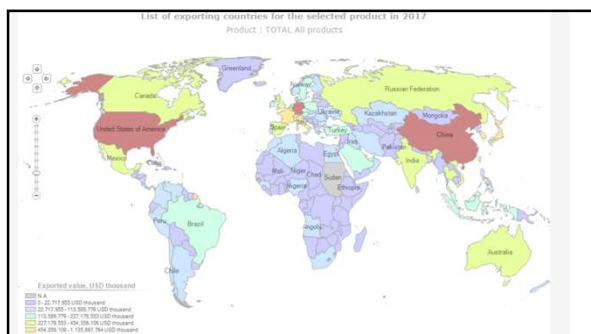
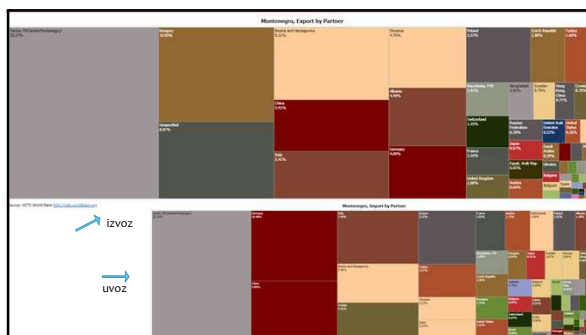

Međunarodna ekonomija 2018/19

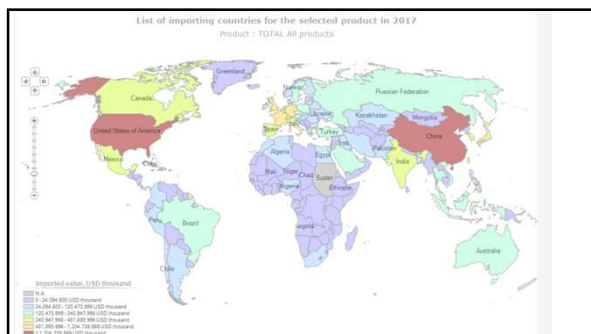
Klasične teorije spoljne trgovine

Suncica Rogić
suncica.rogić@hotmail.com

Najveći svjetski izvoznici

Country	Value exported in 2017 (USD thousand)	Share in world exports (%)
China	17,080,774,017	13.1
United States of America	4,271,764,962	3.3
Germany	3,446,712,281	2.7
Japan	1,482,274,820	1.1
France	988,922,287	0.8
Netherlands	881,391,291	0.7
South Korea	873,714,628	0.7
United Kingdom	862,239,549	0.7
Spain	622,936,282	0.5
Italy	562,051,282	0.4
United States of America	442,712,882	0.3
Belgium	424,000,742	0.3
Canada	405,051,742	0.3
Sweden	404,411,274	0.3
Switzerland	373,284,874	0.3
Denmark	288,111,274	0.2
Spain	274,281,282	0.2
Spain	274,281,282	0.2
Belgium	268,348,281	0.2
Italy	268,348,281	0.2
Viet Nam	221,111,274	0.2
France	208,000,882	0.2
Australia	208,714,274	0.2
China	201,287,011	0.2
South Korea	200,000,282	0.2

Najveći svjetski uvoznici

Country	Value imported in 2017 (USD thousand)	Share in world imports (%)
China	17,080,774,017	13.1
United States of America	2,430,440,182	1.9
China	1,848,007,882	1.4
Germany	1,173,637,716	0.9
Japan	971,000,281	0.8
United Kingdom	888,000,281	0.7
France	871,676,281	0.7
United States of America	862,239,549	0.7
Netherlands	854,287,281	0.7
Spain	622,936,282	0.5
Italy	451,415,274	0.3
United States of America	442,712,882	0.3
Canada	422,712,281	0.3
Belgium	404,411,274	0.3
Sweden	404,411,274	0.3
Spain	382,000,281	0.3
Denmark	287,709,712	0.2
Belgium	287,001,496	0.2
Spain	286,000,281	0.2
Viet Nam	221,111,274	0.2
China	208,000,882	0.2
Russian Federation	208,272,762	0.2
France	208,000,882	0.2
Australia	201,111,274	0.2
China	201,287,011	0.2

Okvir časa

- ▶ **MERKANTILIZAM**
- ▶ A. Smith
- ▶ D. Ricardo
- ▶ G. Haberler

+ granica proizvodnih mogućnosti
+ krive indiferencije

MERKANTILIZAM

- ▶ Izvoz > Uvoz
- ▶ Bogatstvo – količina zlata i srebra
- ▶ Ekonomski nacionalizam

Snaga nacije = Količina plemenitih metala

„... pri čemu uvijek moramo da se pridržavamo ovog pravila – da u toku godine strancima po vrijednosti prodajemo više nego što od njih trošimo...”

- ▶ Trgovina je igra sa nulom sumom!
- ▶ Konfliktni interesi nacija

SMIT - APSOLUTNE PREDNOSTI

specijalizacija u proizvodnji → efikasna upotreba resursa → rast autputa obje zemlje

SMIT - APSOLUTNE PREDNOSTI

- ▶ specijalizacija u proizvodnji → efikasna upotreba resursa → rast autputa obje zemlje
- ▶ Trgovina nije igra sa nulom sumom – sve nacije dobijaju u razmjeni
- ▶ *laissez-faire*
- ▶ Izuzeci: zaštićena industrija koje su važne za nacionalnu odbranu (+?)

	SAD	UK
Žito	6	1
Platno	4	5

*Razmjena između razvijenih i zemalja u razvoju

RIKARDO - KOMPARATIVNE PREDNOSTI

- ▶ Ako je jedna zemlja manje efikasna od druge u proizvodnji obje robe, još uvijek je obostrano korisna razmjena moguća.
- ▶ Zemlja treba da se specijalizuje za proizvodnju i izvoz robe za koju je njeno apsolutno zaostajanje manje.

	SAD	UK
Žito	6	1
Platno	4	2

SAD i UK proizvode vino i sok.

SAD može za 1h da proizvede 3l vina i 3l soka.
UK može za 1h da proizvede 8l vina ili 16l soka.

	Vino	Sok
SAD	3	3
UK	8	16

SAD i UK sklapaju ugovor:
a) SAD proizvodi samo vino s tim što ima obavezu da 20 l vina da UK.
b) UK 2 časa proizvodi vino, a 6 časova sok, s tim što SAD treba da da 28 l soka.

Prikažite njihovu potrošnju prije i poslije trgovine. *Radi se 8 sati.

Absolute Advantage

Granica proizvodnih mogućnosti

	SAD	UK
Žito	6	1
Platno	4	2

	SAD	UK
Žito	6	3
Platno	4	2

Da li je moguća uzajamno korisna razmjena?

RIKARDO - KOMPARATIVNE PREDNOSTI

Pretpostavke Rikardovog modela:

- ▶ postoje samo dvije zemlje i dva proizvoda
- ▶ vlada slobodna trgovina
- ▶ postoji savršena mobilnost rada u jednoj zemlji, ali ne postoji između zemalja
- ▶ konstantni su troškovi proizvodnje
- ▶ ne postoje transportni troškovi
- ▶ ne postoje tehnološke promjene

▶ **prihvata se teorija radne vrijednosti**

Vrijednost robe određena je količinom rada utrošenim u njegovoj proizvodnji.

RIKARDO - KOMPARATIVNE PREDNOSTI

Pretpostavke Rikardovog modela:

- ▶ postoje samo dvije zemlje i dva proizvoda
- ▶ vlada slobodna trgovina
- ▶ postoji savršena mobilnost rada u jednoj zemlji, ali ne postoji između zemalja
- ▶ konstantni su troškovi proizvodnje
- ▶ ne postoje transportni troškovi
- ▶ ne postoje tehnološke promjene

▶ **prihvata se teorija radne vrijednosti**

1. Rad jedini proizvodni faktor (ili se koristi u istoj fiksnoj proporciji sa ostalim faktorima)
2. Rad je homogen (samo jedna vrsta rada)

HABERLER - OPORUNITETNI TROŠKOVI

Troškovi proizvodnje neke robe jednaki su troškovima neke druge robe od koje se mora odustati da bi se oslobodili resursi koji su tačno dovoljni za proizvodnju dodatne jedinice prve robe.

Npr. Ako u odsustvu trgovine SAD moraju da odustanu od 2/3 jedinice platna da bi oslobodile dovoljno resursa za proizvodnju dodatne jedinice domaćeg žita, onda je oportunitetni trošak jedinice žita jednak dvije trećine jedinice platna.

Product	Chiplandia	Esternania
1 Computer Chip	5 hours	24 hours
1 CD Player	10 hours	12 hours
Total	15 hours	36 hours

Product	Chiplandia	Esternania
1 Computer Chip	1/2 CD Player	2 CD Players
1 CD Player	2 Computer Chips	1/2 Computer Chip

Product	Chiplandia	Esternania
1 Computer Chip for Chiplandia	5 hours	1 CD Player for Esternania
1 Computer Chip for Esternania	5 hours	1 CD Player for Chiplandia
Total	10 hours	24 hours

Granica proizvodnih mogućnosti

Nagib – GST – količina Y od koje se odustaje u proizvodnji da bi se proizvela jedna jedinica X (oportunitetni trošak proizvodnje X)

FIGURE 3-1 The Production Possibility Frontiers of the United States and the United Kingdom.

Krive indiferencije

Nagib – GSS – količina Y od koje potrošač odustaje da bi potrošio dodatnu jedinicu X

FIGURE 3-2 Community Indifference Curves for Nation 1 and Nation 2.